

MILJÖFÖRVALTNINGEN

Dnr: 2008-010404-206

Bensinstationer i Stockholms stad

Tillsynskampanj 2008

En rapport från miljöförvaltningen
Lena Engberg

November 2008

1. Bakgrund och syfte

I Stockholms stad finns ungefär sjuttio bensinstationer. Några är automatstationer men många har också biltvätt och eventuellt en bilverkstad. Verkstäderna har ofta andra verksamhetsutövare. På vissa av stationerna finns det också en miljöstation där ansvaret för skötseln ligger hos trafikkontoret.

Verksamheten på bensinstationerna påverkar miljön på flera olika sätt. Spill vid bränslehanteringen kan leda till markföroreningar och utsläpp av förorenat avloppsvatten från biltvätten påverkar reningsverken. Det kan också förekomma klagomål på transporterna till och från anläggningarna samt buller och lukt.

Syftet med kampanjen har varit att kontrollera hur man på bensinstationerna arbetar för att förhindra utsläpp till mark, luft och vatten. Eftersom samtliga verksamheter är anmälningspliktiga enligt miljöbalken så kontrollerades också hur man följer förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll.

2. Tillsynskampanjens genomförande

Kampanjen genomfördes under hösten 2008 och totalt besöktes tio bensinstationer runt om i Stockholm. Samtliga hade förutom bränslehanteringen en anmälningspliktig biltvätt. Inspektionerna var förbokade och checklistor användes för att säkerställa att alla verksamheter inspekterades på liknande sätt. Vid inspektionen kontrollerades bl a hantering av farligt avfall och kemikalier, utsläpp till vatten, energiförbrukning, transporter och egenkontroll. Informationsmaterial som förvaltningen tagit fram överlämnades.

Efter inspektionerna har alla besökta stationer fått krav på åtgärder för de brister som påträffats och de dokument som inte kunde uppvisas vid besöken har begärts in. Uppföljningen av åtgärderna och eventuella återinspektioner har inte räknats in i kampanjen utan ingår som en del av förvaltningens ordinarie tillsyn.

I kampanjen valde vi att inte titta på de bilverkstäder som ibland finns på anläggningarna eftersom förvaltningen arbetar med särskilda tillsynskampanjer på verkstäder. Vi valde också att inte titta på märkning av de bilvårdsprodukter som säljs i butiken eftersom sådana kampanjer genomförts tidigare. Vi inspekterade de miljöstationer som fanns men resultaten ingår inte i rapporten eftersom ansvaret för skötseln helt och hållet ligger hos trafikkontoret. Bristerna som påträffades på miljöstationerna, som t ex att det saknades absorptionsmedel eller ögondusch, kommer därför att rapporteras till trafikkontoret.

Denna rapport kommer att skickas till de verksamhetsutövare som ingått i kampanjen samt till bensinbolag och branschorganisationer.

3. Erfarenheter från tillsynen

Hantering av farligt avfall fungerade bra på alla stationerna och tankytorna och påfyllningsplatserna var i gott skick. Klagomål på buller och lukt var heller inte något problem.

På de flesta stationerna gjorde man sitt bästa för att samordna transporterna och de som hyrde ut bilar hade övergått till miljövänliga bränslen (gäller dock bara personbilar).

På några av stationerna var det formella ansvaret uppdelat mellan ett bensinbolag (bränslehanteringen) och ett annat bolag (biltvätten och butiken). I praktiken var gränsen lite oklar eftersom viss bränslehantering ändå sköttes av det andra bolaget.

Kunskap om VA-systemet vid tankplatserna, inklusive oljeavskiljare och avloppsbrunnar till dagvatten, saknades på nästan alla stationer. Stationsföreståndarna saknade också i flera fall kunskap om hur biltvättarnas reningsanläggning fungerar och vilka kemikalier som används eftersom det ofta är leverantören som har hand om skötsel och kontroll av reningsanläggningen. Detta leder till att man saknar möjlighet att bedöma vilka risker verksamheten innebär och vilka åtgärder som kan behöva vidtas.

Kemikalierna som används i biltvätten förvarades utan invallning på nästan alla stationer. En invallning kan t ex vara ett rum utan golvavlopp eller ett uppsamlingskärl. Felaktig förvaring innebär en risk för att kemikalier hamnar i avloppet vid spill eller läckage. Detta kan medföra nedsatt funktion hos oljeavskiljaren och problem för reningsverken. Säkerhetsdatablad för kemikalierna saknades ofta. I säkerhetsdatabladen står det vad kemikalierna innehåller och vilka egenskaper de har.

Bara på en station arbetade man systematiskt med att sänka energianvändningen. Där hade man gått igenom verksamheten och man hade rådighet över frågan. En del åtgärder, som t ex installation av värmepumpar och byte till lågenergilampor, var redan genomförda. Rådigheten var annars ofta ett problem och om bensinbolagen har en central energiplan så kände man inte till den.

Egenkontrollen fungerade dåligt på de flesta stationerna. Trots att det ibland finns hjälp med datorbaserade rutiner m m från bensinbolagen så är dokumentationen bristfällig. De rutiner som finns är dåligt förankrade hos personalen med undantag för rutiner vid spill och olyckor.

4. Slutsatser

Mottagandet på stationerna har varit positivt och det är bra att vi kommer ut på inspektioner. Eftersom bensinstationsföreståndarna har ansvar inom många olika områden så medför våra tillsynsbesök extra fokus på deras miljöarbete. Rapporten från kampanjen kan också bidra till att branschen får kunskap om vilka brister som är vanliga och hur de kan åtgärdas.

Den här tillsynskampanjen har visat att det finns ganska stora brister ute på bensinstationerna och att det är viktigt att tillsynsarbetet fortsätter. Under kommande år bör liknande kampanjer kunna genomföras så att samtliga bensinstationer inspekteras ungefär vart tredje år.

5. Sammanställning av resultat från tillsynskampanjen.

I tabellen redovisas de brister som konstaterades vid miljöförvaltningens inspektioner.

Bensinstation	Bristande hantering av farligt avfall	Bristande hantering av kemikalier	Brister på tankytorna	Kunskap saknas om tankplatsens VA	Brister i egenkontrollen	Aktuella klagomål på buller/lukt	Systematiskt energispararbete saknas	Brister på påfyllningsplats
Statoil Lövstavägen 50, Hässelby				X	X		X	
Preem Blackebergsvägen 120, Bromma		X		X	X		X	
Shell Danmarksgatan 54, Kista		X		X	X		X	X
Statoil Magelungsvägen 150, Bandhagen		X		X	X			
OKQ8 Ekholmsvägen 7, Skärholmen		X	X	X	X		X	
Shell Bandhagen Grycksbovägen 79, Enskede		X			X		X	
Preem Norr Mälarstrand 32, Stockholm		X		X	X		X	
Statoil Akalla Finlandsgatan 1, Kista				X	X		X	
OKQ8 Jämtlandsgatan 139, Vällingby		X		X	X		X	
Shell Ropsten Ropstenslingan, Stockholm		X		X	X		X	

